

Schraal

Federatie KNMG

Koninklijke Nederlandse
Maatschappij tot bevordering
der Geneeskunst

A.C. Nieuwenhuijzen Kruseman,
voorzitter
W.P. Rijsen, algemeen directeur

Mercatorlaan 1200, 3528 BL Utrecht
Postbus 20051, 3502 LB Utrecht
tel. 030 2823 800
fax 030 2823 326
info@fed.knmg.nl
www.knmg.nl

Federatiepartners

KAMG

Koepel Artsen Maatschappij en
Gezondheid

mw. F.P. Koning-van den Berg van
Saparoea, voorzitter
R. Duzijn, directeur
tel. 030 6868 772
kamg@cantrijn.nl
www.kamg.nl

LAD

Landelijke vereniging van
Artsen in Dienstverband

J.G. van Enk, voorzitter
C. van den Brekel, directeur
tel. 030 6702 702
bureau@lad-info.nl
www.artsennet.nl/lad

LHV

Landelijke Huisartsen Vereniging

S.R.A. van Eijck, voorzitter
L. Hennink, algemeen directeur
tel. 030 2823 723
lhv@lhv.nl
www.lhv.nl

NVAB

Nederlandse Vereniging voor Arbeids-
en Bedrijfsgeneeskunde

P.E. Rodenburg, voorzitter
C. van Vliet, directeur
tel. 040 2481 322
nvab@planet.nl
www.nvab-online.nl

NVVG

Nederlandse Vereniging voor
Verzekeringsgeneeskunde

H.J. Hullen, voorzitter
mw. C.F.M. Woldberg, directeur
tel. 030 6868 764
secretariaat@nvvg.nl
www.nvvg.nl

OMS

Orde van Medisch Specialisten

F.H.G. de Grave, algemeen voorzitter
B.J. Heesen, directeur
tel. 030 2823 650
secr@orde.nl
www.orde.nl

Verenso

Specialisten in ouderengeneeskunde

mw. G.M. Draijer, voorzitter
F.J. Roos, directeur
tel. 030 2823 481
info@verenso.nl
www.verenso.nl

Begin vorige week kondigde het kabinet drie weken ‘mediastilte’ af. Want er wordt onderhandeld over nog meer bezuinigingen die ongetwijfeld iedereen zullen raken. Ons land staat voor grote uitdagingen en inspanningen. Anders dan wij aannamen – of wensten – staat de economie er veel slechter voor. De werkloosheid stijgt, de inflatie loopt op, het financieringstekort neemt toe, pensioenvooruitzichten worden minder enzovoort. We beleven gure tijden met harde tegenwind, waarin de keuzes hoe met deze situatie om te gaan veel zeggen over wie je bent.

In het werkveld van de LAD lopen op dit moment de nodige cao-onderhandelingen uiterst stroef, zoals voor de hidha’s, huisartsen in dienst van een huisarts. Deze collega’s is nul procent geboden – en over niks valt nu eenmaal niet te onderhandelen. Daarbij is het onbillijk om kortingen op zorgbudgetten naar personeelsbudgetten door te schuiven. Het is slechts één voorbeeld. Ook bij nogal wat andere cao’s wordt overleg afgebroken. Behoud van arbeidsvoorwaarden en werkgelegenheid lijkt meer dan ooit een enorme opgave. Het baart mij dan ook zorgen dat cao’s in toenemende mate wel heel erg lang op zich laten wachten. Dat is niet goed, zeker niet in de huidige tijd waarin de trend uniform lijkt: bezuinigingen afwentelen op werknemers.

Daarnaast speelt momenteel ook de vernieuwingsagenda voor de AMS-regeling voor de medisch specialisten in dienst van de algemene ziekenhuizen. Als we met de werkgevers hierover gericht gaan praten, zal blijken in hoeverre de gewenste modernisering daadwerkelijk mogelijk is. Het wordt anno 2012 mischien niet eenvoudig. Maar ik vind de steun voor onze opvattingen tijdens de bijeenkomsten, samen met de Orde van Medisch Specialisten, bemoedigend. Goede verhoudingen die wij nastreven met werkgevers zijn essentieel. Zeker nu.

Want een periode waarin de onrust onder de werkers in de gezondheidszorg toeneemt, zoals die zich al voltrekt in het onderwijs, kunnen we slecht gebruiken. Op sectorniveau zie je dat overigens wel enigszins, maar in actie komen – dat lijkt me niet aan de orde. Maar als het heel

erg schraal zou worden, dan kan dat wel de motivatie daarvoor verhogen.

Primair wil ik onverminderd benadrukken dat een vooraanstaande maatschappelijke sector, zoals de gezondheidszorg er nu eenmaal een is, zijn prominente positie moet kunnen blijven waarmaken.

Over niks kun je niet onderhandelen

Als de artsenwerknemersorganisatie zullen wij in het tweede decennium van de 21ste eeuw een nieuwe balans moeten vinden tussen enerzijds adequate arbeidsvoorwaarden en anderzijds het invullen van onze ambitieuze verantwoordelijkheden voor de gezondheidszorg. Echter, als er geen perspectief is op reële salarisverbeteringen omdat de economische situatie ongemeen slecht is, is het dan onredelijk om op z’n minst geen verlaging van onze koopkracht te accepteren? Na de Haagse mediastilte kunnen we hopelijk onze koers nader bepalen.

beeld: Karen Vlieger

KNMG en Federatiepartners

Algemene vragen?

030 2823 911
info@fed.knmg.nl
www.knmg.nl

Bankrekeningnummer

ABN Amro 45 64 48 969

Bel de KNMG Artseninfolijn

tel. 030 2823 322 over

- juridische en medisch-ethische onderwerpen
  - inhoudelijke informatie over beleids-terreinen van de KNMG
  - loopbaanvragen
  - lidmaatschap, wijzigingen in persoonlijke gegevens
- artseninfolijn@fed.knmg.nl
www.knmg.nl/artseninfolijn

Loopbaanbureau

www.knmg.nl/loopbaanbureau
tel. 030 2823 322

Vragen over districten

tel. 030 2823 866

Vragen over studentenzaken

tel. 030 2823 399

Persvragen? Tel. 030 2823 843

communicatie@fed.knmg.nl

Bibliotheek en documentatieservice

tel. 030 2823 370, fax 030 2823 326,
bibliotheek@fed.knmg.nl

KNMG Opleiding en Registratie

tel. 030 2823 398
F.C. Raasveldt, directeur

CGS

College Geneeskundige Specialismen
tel. 030 2823 281
mw. mr. V.J. Schelfhout-van Deventer,
secretaris

HVRC

Huisarts, Verpleeghuisarts en arts voor
verstandelijk gehandicapten Registratie
Commissie
J. Stolk, secretaris

MSRC

Medisch Specialisten Registratie
Commissie
dr. P. Blok, dr. R. Braams en
dr. L. Verschoor, secretarissen

SGRC

Sociaal-Geneskundigen Registratie
Commissie
mw. mr. P.A. Hadders, secretaris

Bureau MSRC/HVRC/SGRC

tel. 030 2823 833
mw. D. Hennevelt-Wolters, bureauhoofd

Vragen over:

- opleiding: tel. 030 2823 905
- eerste registratie: tel. 030 2823 903
- herregistratie: tel. 030 2823 906
- erkenningen: tel. 030 2823 904
- buitenlands gediplomeerden:
tel. 030 2823 389

Vragen over arbeidsvoorwaarden?

LAD, tel. 030 6702 701 / 6702 702 /
6702 704 op werkdagen tussen 9.30
en 12.30 uur.

Serviceverlening Werkgelegenheid Geneeskundigen

Serviceverlening Werkgelegenheid
Geneeskundigen Arts en Werk,
tel. 030 6702 750 of info@swg.nl;
www.swg.nl

KNMG-meldcode uitgebreid met volwassenengeweld

Minder machteloos bij kinder

Kindermishandeling en huiselijk geweld tegen volwassenen – het zijn situaties die iedereen wil voorkomen, maar waar omstanders zich vaak machteloos bij voelen. Ook artsen. U ziet signalen, maar zou het echt zo ernstig zijn? En rechtvaardigt dit ingrijpen van buitenaf? De nieuwe KNMG-meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld helpt artsen bij het maken van deze afwegingen.

Kinderen die bedreigd of mishandeld worden, verkeren vaak in een afhankelijkheidspositie. Dit geldt ook voor volwassenen die in de huiselijke kring geweld ervaren. Artsen zijn door hun contact met de patiënt en diens familie vaak bij uitstek in de positie om kindermishandeling en huiselijk geweld tegen volwassenen te signaleren en aan te pakken. De KNMG ondersteunt artsen bij het beantwoorden van de centrale vraag: wanneer, bij wie en hoe trek ik aan de bel?

Stappenplannen

De kern van de nieuwe KNMG-meldcode wordt gevormd door twee stappenplannen voor kindermishandeling en volwassenengeweld. Een arts moet alle stappen overwegen voordat hij zo nodig tot een melding aan het AMK of SHG komt. Het (anoniem) vragen van advies aan AMK of SHG is altijd een must. Bij voorkeur vraagt de arts ook advies aan een deskundige collega. Zo mogelijk spreekt de arts met betrokkenen en zo nodig overlegt hij met andere professionals. Vervolgens bepaalt de arts of melding moet volgen of (nog) niet. De stappenplannen geven daarvoor criteria. Een melding is en blijft een uiterste optie, primair richt de meldcode zich op het organiseren van hulp.

Volwassenengeweld

Deze meldcode is een uitbreiding van de al bestaande meldcode kindermishandeling uit 2008. Het nieuwe onderdeel betreft geweld waar uitsluitend volwassenen als slachtoffer bij betrokken zijn, zoals partnergeweld of ouderenmishandeling. De aanpak van dergelijk 'volwassenengeweld' is vergelijkbaar met die van kindermishandeling, maar verschilt op het punt van informatieverstrekking aan derden zonder toestemming. Weigert een volwassen slachtoffer weloverwogen toestemming voor een melding, dan is vanuit de optiek van het beroepsgeheim van de arts en het zelfbeschikkings-

recht van de volwassene meer terughoudendheid geboden dan bij kindermishandeling.

Hulp en bescherming voor kwetsbare mensen

De KNMG loopt met deze uitbreiding van de meldcode vooruit op de politieke plannen voor een Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze treedt naar verwachting dit jaar in werking. Instellingen en zelfstandig werkzame professionals in onder andere de gezondheidszorg, ouderenzorg, gehandicaptenzorg en jeugdzorg moeten dan gaan werken volgens een meldcode waarin stapsgewijs wordt aangegeven hoe met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt omgegaan. Vooruitlopend op de wet heeft de overheid een Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ontwikkeld (www.meldcode.nl). De KNMG-meldcode is in lijn gebracht met dit landelijke model en biedt zo de beste kans om als arts bij te dragen aan adequate en passende hulp en bescherming van kwetsbare mensen.

*Artsen zijn bij uitstek
in de positie om te signaleren
en aan te pakken*

Patiënt vermoedelijke pleger

In de meldcode is uitdrukkelijker opgenomen dat artsen óók stappen moeten ondernemen als hun patiënt niet het slachtoffer, maar de vermoedelijke pleger is of kan worden van kindermishandeling of volwassenengeweld.

Bescherming voor arts

Uit onderzoek blijkt dat professionals veel steun hebben aan een meldcode en drie keer vaker ingrijpen als zij over een meldcode beschikken. Zo kunnen kindermishandeling en huiselijk geweld beter worden tegengegaan en slachtoffers beter worden geholpen. Met de nieuwe meldcode wil de KNMG u de nodige houvast bieden, maar ook bescherming. Als u een klacht zou krijgen over uw optreden, kunt u verwijzen naar uw verplichtingen op grond van de meldcode en hoeft u, als u de zorgvuldigheidseisen in acht heeft genomen, niet te vrezen voor gegrondverklaring van de klacht.

mishandeling en huiselijk geweld

Kindermishandeling en huiselijk geweld

U ziet de signalen, maar is het zo ernstig?
Rechtvaardigt dit ingrijpen van buitenaf?
Wanneer, bij wie en hoe trekt u aan de bel?

**Maak uw afweging met de KNMG-stappenplannen
kindermishandeling en volwassenengeweld**

Onderdeel van de KNMG-meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld 2012 - www.knmg.nl/meldcode

knmg
voor verantwoorde
medische zorg

Stappenplannen: online en brochure

De stappenplannen kindermishandeling en volwassenengeweld helpen u bij het maken van de afweging wanneer, bij wie en hoe u aan de bel trekt bij signalen van kindermishandeling of huiselijk geweld. Zodat u weet wat u met uw vermoedens aanmoet, met wie u deze kunt bespreken en op welk moment. De stappenplannen helpen u ook om af te wegen wanneer een melding bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of Steunpunt Huiselijk Geweld is aangewezen.

Stappenplannen online: www.knmg.nl/meldcode. U kunt per stap doorklikken naar de relevante passage(s) in de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. Zo heeft u direct de toelichting bij de hand.

Stappenplannen in brochure: de stappenplannen zijn in verkorte vorm ook gedrukt als brochure en zijn, zolang de voorraad strekt en tegen verzend- en administratiekosten, te bestellen bij de KNMG Artseninfolijn: artseninfolijn@fed.knmg.nl, of telefonisch: 030 282 3322.

Scan de qr-code met uw mobiele telefoon en u komt terecht op de KNMG-website waar de meldcode en het online stappenplan staan.

KNMG-columns deze week

Medewerkers van de KNMG schrijven wekelijks columns over actuele onderwerpen. Lees hun bijdragen op www.knmg.nl/columns. U kunt daar ook uw reactie plaatsen. Hieronder een aankondiging van twee nieuwe KNMG-columns.

Eindbestemming: medisch specialist

In het leven van alledag is Astrid met haar artsenbul als startbewijs op weg met als eindbestemming medisch specialist. Na het basistraject begint de ellende. Keuzeonderdelen, verdieping en differentiatie. Dienstregelingen door wetenschappelijke verenigingen tot in detail uitgedokterd en bij elke overstap wil de conducteur van de Registratiecommissie je kaartje knippen. (Lees verder op www.knmg.nl/columns.)

Louis Verschoor, secretaris registratiecommissie KNMG

Camera's en de SEH: een ongelukkig huwelijk

In de kwestie VUmc zijn er alleen maar verliezers. Een ziekenhuis zou meer belang moeten hechten aan een betrouwbare reputatie en het bieden van een veilige omgeving dan aan een overdreven hang naar transparantie of pr. Dat de SEH zorgvuldig en professioneel werkt, geloof ik graag zonder zo'n programma. Van de zorgvuldigheid van de directie zullen minder mensen zijn overtuigd. (Lees verder op www.knmg.nl/columns.)

Gert van Dijk, ethicus KNMG

Districten

Discussiebijeenkomst en jaarvergadering

On- of onderverzekerd en toch recht op gezondheidszorg

KNMG district Gooi Eemland & Noordwest-Veluwe

Veel artsen krijgen te maken met on- of onderverzekerde patiënten. Omdat de verzekering in hun land van herkomst de kosten onvoldoende dekt, of omdat ze illegaal in Nederland verblijven. Toch hebben zij recht op medisch noodzakelijke zorg. Hoe gaat u daar als arts mee om? Wat zijn uw rechten en plichten? Met presentaties van deskundigen en een inleiding van Martin Buijsen (hoogleraar gezondheid en recht, Erasmus MC).

Voorafgaand aan deze bijeenkomst vindt de jaarvergadering van KNMG district XIII plaats.

datum: 22 maart 2012
locatie: Campanile hotel, Amersfoort
aanvang: 18.30 uur broodjesmaaltijd en jaarvergadering. Om 20.00 uur start de lezing.
aanmelden: mail vóór 20 maart naar knmg.13@tiscali.nl §

Symposium

Cardiofysiologie onder extreme omstandigheden

KNMG district Groot Gelre

De Bas van de Goor Foundation heeft met de Kilimanjaro Diabetes Challenge en de Atlas Diabetes Challenge het bewijs geleverd dat ook mensen met diabetes boven zichzelf kunnen uitstijgen qua lichamelijke en mentale prestaties. Zulke initiatieven zijn essentieel om te laten zien wat mogelijk is als mensen iets willen bereiken ondanks hun aandoening. Sprekers zijn S.T. de Vries (sportcardioloog) en Bas van de Goor (oud-topsporter).

datum: 11 april 2012
locatie: Muis Sacrum, Arnhem
aanvang: 18.00 uur ontvangst, 18.30 uur diner en 20.30 uur start symposium
aanmelden: mail vóór 2 april naar info@knmg-grootgelre.nl

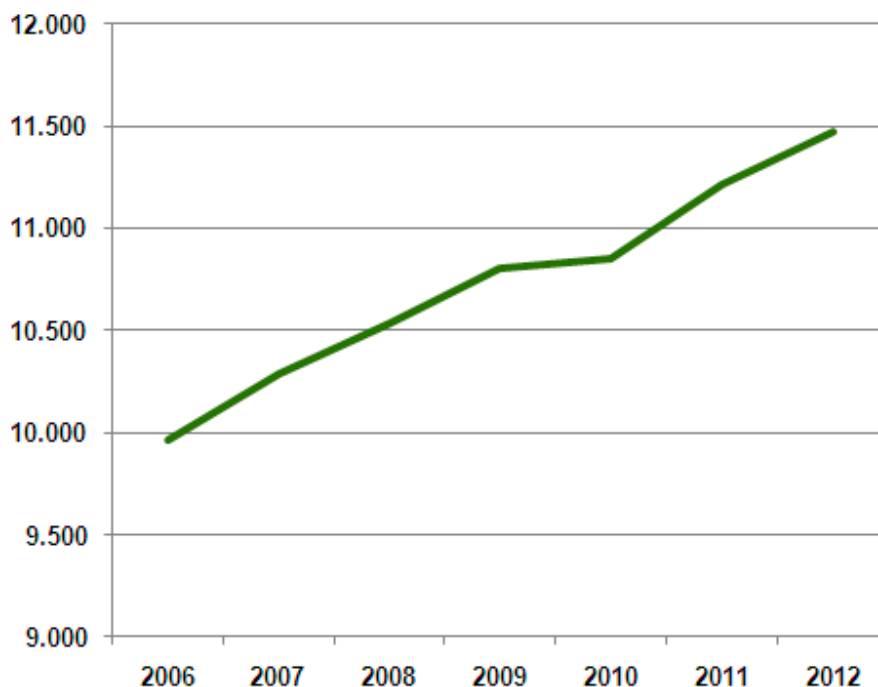
Dit symposium is de eerste bijeenkomst in een reeks van drie ter gelegenheid van het tienjarig jubileum van het District Groot Gelre. Meer informatie over de jubileum-symposia kunt u vinden www.knmg.nl/districten. §

Ledenaantal LHV opnieuw gestegen

Het aantal leden van de Landelijke Huisartsen Vereniging is in 2011 ruim 2 procent gestegen. Van 1 januari 2011 tot 31 december 2012 groeide de LHV van 11.210 naar tot 11.468 leden. Daarmee zette de stijging van het ledental voor het zevende achtereenvolgende jaar door, van 9.966 tot het huidige aantal van 11.468.

Het bestuur van de LHV ziet in deze nieuwe stijging een stimulans om verder te gaan op de beleidsmatig ingeslagen weg. Juist in tijden waarin de huisartsenzorg onder vuur ligt, is een sterke beroepsvereniging van groot belang, aldus het bestuur. De constante stijging van het aantal leden is daarbij een steun in de rug.

AIOS

klaar voor de
toekomst
als medisch
specialist?

Gratis seminar
op 21 april, Utrecht
voor AIOS in de laatste
jaren van hun opleiding
Schrijf nu in via
www.vvaa.nl/aioستوekomst

Debat

Een medische fout, en dan?
Met inspirerende sprekers vanuit
rechtspraak, beroepsgroep en
patiëntenperspectief.

Actieve workshops

- In dienstverband: waar moet ik op letten?
- Toetreden tot een maatschap: wat staat mij te wachten?
- Samenwerken: zo houd je het goed en effectief!
- Timemanagement: hoe houd ik alle ballen in de lucht?
- Hoe vind ik straks de werkplek die bij mij past?

Alle ziekenhuizen eind 2012 in bezit van VMS

Alle Nederlandse ziekenhuizen verwachten eind 2012 een veiligheidsmanagementsysteem (VMS) te hebben. In 96 procent van alle ziekenhuizen is het VMS dan geaccrediteerd of gecertificeerd. Dit blijkt uit een inventarisatie die het VMS Veiligheidsprogramma heeft gehouden. Met een VMS leggen ziekenhuizen een stevige basis voor het terugdringen van vermijdbare patiëntschade.

In ziekenhuizen kunnen patiënten vermijdbare schade oplopen door technische, organisatorische of menselijke fouten. Fouten zijn nooit volledig te voorkomen, maar met een VMS kunnen ziekenhuizen de organisatie zo inrichten dat risico's op het maken van fouten tijdig worden opgemerkt en hersteld, zodat schade voor de patiënt wordt voorkomen. Het VMS bestaat uit tien deelgebieden waarvoor normen zijn vastgelegd. Een belangrijke voorwaarde is een veilige en open cultuur, waarin zorgverleners zich vrij voelen (bijna-)fouten te melden om ervan te leren. Met de invoering van een VMS wordt het fundament gelegd om structureel, concreet, toetsbaar en ziekenhuisbreed te werken aan veilige zorg voor de patiënten.

Tien thema's

Met de inventarisatie is gevraagd hoe ver ziekenhuizen zijn met de implementatie van de tien thema's waarmee de vermijdbare schade wordt teruggedrongen. In 95 procent van de ziekenhuizen zijn alle tien thema's opgepakt. Bij de andere 5 procent is dat minimaal acht van de tien thema's. Een groot deel van de ziekenhuizen is zover dat de verandering in de hele organisatie is doorgevoerd en de effectiviteit daarvan wordt gemeten. In de overige ziekenhuizen is men voorbij de pilotfase, maar is de implementatie zo complex dat zij nog minimaal dit jaar nodig hebben om de doelstellingen te behalen.

Resultaten

De ziekenhuizen streven naar veilige patiëntenzorg door een certificaat of accreditatie te halen voor hun functionerende VMS. Vanuit het VMS Veiligheidsprogramma wordt met de inventarisatie de voortgang in kaart gebracht. De inventarisatie geeft weer hoe ziekenhuizen hun eigen voortgang op de verschillende onderdelen beoordelen en in hoeverre zij denken de doelstellingen binnen de gestelde programmatermijn te behalen. De resultaten zijn te vinden op www.vmszorg.nl.

Basics van management en beleid

In de opleiding tot medisch specialist wordt doorgaans niet of nauwelijks aandacht besteed aan de organisatie waarin je komt te werken en hoe je daarin je weg kunt vinden. Die kennis is echter onontbeerlijk om als medisch specialist je werk naar behoren te kunnen doen. Speciaal voor beginnende medisch specialisten (en voor alle anderen die hun kennis en inzicht willen bijspijkeren), bieden wij een inleiding in de basics van management en beleid in het ziekenhuis. De cursus wordt verzorgd door een groep docenten met diepgaande kennis van elk van deze terreinen. De tijdsindeling houdt rekening met uw poli's en het vermijden van de files.

data: 29 maart, 12 en 26 april; 6 en 20 november en 4 december
duur: 3 dagen (14-20.30 uur)
prijs: leden OMS 1595 euro, niet-leden 1995 euro

Voor de voorjaarscursus zijn nog enkele plaatsen beschikbaar!

Medisch management in het ziekenhuis

Medisch specialisten worden meer en meer belast met managementtaken. Taken waar u niet voor bent opgeleid, maar die wel (vaak grote) gevolgen hebben voor de uitoefening van uw vak. De werkdruk neemt toe en het -plezier af. Om behalve als medisch specialist ook uw rol als medisch manager of vakgroepvoorzitter adequaat te vervullen, zijn o.a. een heldere visie, een optimaal gestructureerde maatschap maar ook een goed verlopende samenwerking nodig. De leergang medisch management in het ziekenhuis van de Academie is volledig toegespitst op de medisch specialist als manager. De leergang staat ook open voor overige leden van medische staven.

data: 6 september, 27 september, 11 oktober, 8 november, 29 november, 20 december 2012, 10 januari, 31 januari, 14 februari 2013
duur: 9 dagen (van 9-17 uur)
prijs: leden OMS 3500 euro, niet-leden 3995 euro

Informatie en inschrijving: www.academiemedischspecialisten.nl. Alle cursussen zijn geaccrediteerd door ABAN.

